

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izjemoma nedelje in praznike. — Inzerati do 30 petič a Din 2.—, do 100 vrst Din 2.50, od 100 do 300 vrst a Din 3.—, večji inzerati petič vrsta Din 4.—, Popust po dogovoru. Inzeratni davek posebej. — »Slovenski Narod« velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.—, Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knafljeva ulica št. 5
Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.

PODRUŽNICE:
MARIBOR, Grajski trg št. 8. — — — CELJE, Kocenova ulica 2. — Tel. 140.
NOVO MESTO, Ljubljanska c., tel. št. 26. JESENICE, Ob kolodvoru 101. — — —
Račun pri poštnem čekovnem zavodu v Ljubljani št. 10.351.

RUSKA INTERVENCIJA V JAPONSKO-KITAJSKEM KONFLIKTU

Moskva se čuti v svojih interesih prizadeto ter hoče s svojo intervencijo prehiteti Društvo narodov — Prodiranje japonskih čet se nadaljuje — Kitajska vztraja na intervenciji Ženeve

Pariz, 24. sept. Po vesteh iz Moskve je komisar za zunanje zadeve Litvinov včeraj pozval k sebi japonskega poslanika v Moskvi ter mu v imenu sovjetske vlade izrazil svoje začudenje nad postopanjem Japonske v Mandžuriji. Med sovjetsko Rusijo in Japonsko obstojajo prijateljski odnosi in je sovjetska vlada zaradi tega pričakovala, da bo Japonska obvestila Moskvo o svojih namelih na Kitajskem. Japonska se je morala zavedati, kako velike interese ima na mandžurski železnici tudi Rusija. Sovjetska vlada je odločena intervenirati v kitajsko-japonskem konfliktu in upa, da se bo dal nastali spor mirno likvidirati.

Moskva, 24. septembra. V ruskih krogih zasledujejo dogodke v vzhodni Aziji z veliko napetostjo in vidnim vznemirjenjem. Sovjetsko-ruska vlada je zahtevala od svojega konzula v Harbinu obširno poročilo ter namerava zaščititi mesto pred vojaško zasedbo Japoncev.

London, 24. septembra. Po vesteh iz Pekinga se zdi, da se kitajska severovzhodna vojska že pripravlja za obrambne operacije proti Japoncem. 300.000 mož je že pripravljenih za borbo. Po poročilih iz Šanghaja so v bližini Fučuna japonska bombna letala bombardirala kitajski konjeniški polk. Več sto mož je bilo ubitih. Podrobnosti še manjkajo.

Tokio, 24. set. Japonske čete so doslej zasedle 14 mest Mandžurije. V Harbinu vlada panika. Japonske trgovine in banke so zaprte. Ker se pričakuje protijaponske demonstracije kitajskega prebivalstva. Nad Harbinom krožijo japonska letala ter mečejo letake.

Peking protestira

London, 24. sept. Po vesteh iz Pekinga je posadka japonske križarke brez boja zasedla in zaplenila ob severni obali

pri Šanghaju kitajsko križarko ter uničila njene topove. Na Kitajskem je bil včeraj »Dan ponižanja«. V Pekingju so raz vsa javna poslopja in mnogo privatnih hiš razobesili zastave na pol droga. Vsa gledališča in zabavišča so bila zaprta. Ob 9. dopoldne je bilo velikansko protestno zborovanje proti Japonski, ki je po dotedanjih vesteh poteklo mirno. Vzhodno od Pekinga so napravili skladišče za orožje in municijo ter vojaško taborišče. Japonci po dosedanjih vesteh ne nameravajo nadaljevati pohoda proti Harbinu, vendar pa se bodo kitajske čete brez boja umaknile iz mesta, da preprečijo spopade z Japonci. Položaj je popolnoma nejasen in zamotan. O stališču Rusije ni še ničesar znano.

Posredovanje v Ženevi

Ženeva, 24. sept. Predsednik sveta Društva narodov Lerroux je ločeno razpravljal z zastopniki Japonske in Kitajske o rešitvi spora med obema državama in sicer v smislu naloga, ki mu ga je včeraj dalo Društvo narodov. Ker je bil apel sveta Društva narodov odposlan vladam v Nankingu in v Tokiju, se omejujejo nadaljnji napori predsednika sveta na to, da dobi odobritev obeh strank za praktične začasne ukrepe, ki jih je mogel svet storiti za likvidacijo spora in ki se predvsem tičejo ustavitve vojaških operacij. Ti napori se bodo nadaljevali na sestanku zastopnikov Nemčije, Francije, Italije in Velike Britanije, ki jih je pozval predsednik sveta, da sodelujejo pri rešitvi spora. Odgovor japonske vlade na brzojavko predsednika sveta še ni prispel.

Tajna konferenca

Ženeva, 24. sept. Po seji razorožitvene komisije bi se snoči ob 19. moral sestati svet Društva narodov, da razpravlja o po-

ložaju na Daljnem vzhodu. V zadnjem trenutku pa je bilo sklenjeno, da se bo vršila le strogo tajna konferenca, ki je trajala pozno v noč. Javna seja sveta je bila odgojena na danes. Glavni vzrok odgoditve je bilo stališče japonskega delegata, ki odklanja takojšnji umik japonskih čet, kakor tudi imenovanje preiskovalne komisije Društva narodov. Vsa zadeva je včeraj popoldne prišla v nov stadij, ker je lord Robert Cecil še bolj preciziral svoj prvotni predlog s tem, da je predlagal, naj se Zedinjene države povabijo k razpravi v svetu Društva narodov. Cecil je predlagal po daljšem privatnem razgovoru z ameriškim opazovalcem Wilsonom, ki je celo stopil v telefonsko zvezo s svojo vlado. Washingtonski vladi je bilo poslano brzojavno vabilo ter se z napetostjo pričakuje odgovor, ker bi sprejem povabila pomenil zgodovinski trenutek v odnosih med Zedinjenimi državami in svetom Društva narodov.

Izredno zasedanje sveta Društva narodov v Berlinu?

Berlin, 24. sept. »Vossische Zeitung« javlja iz Ženeve, da je nameravano sklicanje izrednega zasedanja sveta Društva narodov v Berlinu v svrhu razpravljanja o kitajsko-japonskem sporu. Prvotno so mislili na to, da se bo svet po končanem rednem zasedanju sestal na sedežu predsednika, torej v Madridu. To mesto pa leži geografsko tako neugodno, da bi se večina vlad pustila tamkaj zastopati le po svojih poslanikih. Proti zasedanju v Parizu so bili isti pomisleki, zaradi česar se je končno mislilo na Berlin. »Vossische Zeitung« piše, da je Briand s svoje strani zadovoljen z zasedanjem sveta v Berlinu, ako kitajsko-japonski spor do konca tedna ne bo likvidiran.

Potovanje Laval v Ameriko

Pariz, 24. sept. Agencija Radio poroča, da bo ministrski predsednik Laval takoj po povratku s svojega poseta v Berlinu odpotoval v Washington na sestanek z ameriškim predsednikom Hooverom. Laval bo odpotoval v Ameriko 5. ali 6. oktobra tako, da se bo lahko vrnil še pred sestanek francoskega parlamenta. Mnogo se komentira dejstvo, da bo potoval Laval v Ameriko sam brez spremstva. Dejstvo, da ga ne bo spremljal niti zunanji minister Briand, tolmačijo kot dokaz, da se namerava Briand umakniti z vodstva francoske zunanje politike.

Pariz, 24. sept. Vabilo ameriškega predsednika Hooverja ministrskemu predsedniku Lavalu je napravilo v Franciji izredno ugoden vtis. Odgovor ministrskega predsednika Lavalu se bo končnojavno določil na jutrišnji seji ministrskega sveta.

Eksplozija dveh grških tvornic razstreliv

Atene, 24. sept. V Dimicani na Peloponezu sta dve tvornici eksplozivnih snovi zleteli v zrak. Vzrok eksplozije še ni znan. Tri osebe so bile težko ranjene. Škoda je zelo velika.

Minister dr. A. Kramer

bo sprejemal stranke v soboto 26. t. m. in vse nadalje sobote od 10. do 13. v tajništvo ZKD, Kazina, II. nadstropje.

Borzna poročila.

LJUBLJANSKA BORZA.
Devize: Amsterdam 2274.75—2291.50, Bruselj 784.47—786.83, Curih 1100.25 do 1103.55, Dunaj 792.16—794.56, Newyork 5630.49—5647.49, Pariz 221.97—222.63, Praga 167.23—167.73, Trst 288.79—289.69.

INOZEMSKE BORZE.

Curih: Beograd 9.08, Pariz 20.20, London 21, Newyork 512.50, Bruselj 71.40, Milan 26.75, Madrid 46, Amsterdam 207.50, Berlin 116, Dunaj 72, Sofija 3.70, Praga 15.16, Varšava 57.20, Budimpešta 90.025, Bukarešta 3.05.

Zgodaj je nas začelo zebsti

Za začetek jeseni se oglašja zima — Huda slana — Tudi drugod ljudi že zebe

Ljubljana, 24. septembra.

Se pred začetkom jeseni je začela temperatura občutno padati in ostali smo brez onega mirnega, prijetnega prehoda iz vročega poletja v zmerno toplo jesen. Ze proti koncu poletja je sneg dvakrat pobelil naše planine, toda sonce je bilo še močno in ga je takoj pobralo. Za začetek jeseni je pa zapadlo po naših planinah daleč doli proti dolinam toliko snega, da bo najbrž obležal čez zimo. Smučarji že mažejo smuči in zadovoljno pogledujejo na zasnežene planine, kamor jo kmalu mahnejo, če ne dobimo toplega vremena. Včeraj proti večeru, zlasti pa v večernih urah so odgnile naše planine vso lepoto svoje mnogo prežgodnje zimske narave in zalceketale so se v sveži snežni odeji tako lepo, da je bil pogled na nje naravnost očarljiv. Človek bi mislil, da smo sredi zime, ne pa v začetku jeseni. Nebo se je snoči zjasnilo, kazalo je, da dobimo končno lepo vreme, davi so pa zopet zagrnjali nebo debeli oblaki.

Da je zapadlo na planinah mnogo snega, čutimo prav pošteno tudi v mestu. Temperatura je tako občutno padla, da so začeli ljudje že splošno kuriti doma in po pisarnah in da nosijo že zimske suknje. Zima se vedno bolj oglašja, davi smo imeli komaj še dobro stopinjo nad ničlo in če pojde tako naprej, bo začelo kmalu zmrazovati. Davi smo imeli tudi prvo slano. V jutranjih urah ob bili travniki v ljubljanski okolici kar pobeljeni, kakor da je zapadel sneg. Mrzlo je bilo tako, da je zemlja skoraj zamrzovala. Slana je napravila na polju ter po nasadih in vrtovih občutno škodo. Trpela je zlasti ajda, pa tudi zelenjava in rože so močno popajlene.

S strahom so sprejeli zgodnji mrz po sebnost siromašni sloji, ki nimajo kuriva niti za normalno zimo, kaj šele če se prične že zdaj ter bo dolga in ostra, kakor nas straše vremenski preroki. Druga leta smo začeli kuriti šele proti koncu oktobra, bila so pa tudi že leta, ko je bilo še v začetku novembra tako toplo, da ni bilo treba kuriti. Letos je bilo pa treba začeti s kurjavo že zdaj, kar pomeni občutno povečanje izdatkov za kurivo.

Zelo hladno je postalo po deževju zadnjih dni tudi v Celju in vsej Savinjski

dolini. Saj pa to tudi ni nič čudnega, ko so pa že razmeroma nizki hribi pokriti z belo odejo. V sredo jutraj je kazal termometer komaj 3° nad ničlo, čez dan pa se temperatura ni dvignila več kot le za 3° C. Pa tudi po drugih krajih naše države in v nekaterih drugih državah se je že začela oglašati zima. Zaradi snega so pretrgane telefonske zveze s Sarajevom, od koder naša meteorološka postaja danes ni mogla dobiti vremenskega poročila. Iz Banjaluke poročajo, da v nižavah že dva dni neprestano dežuje, po hribih je pa zapadlo že pol metra snega. Često skozi planinski kraj Borjen je snega tako zamelel, da vozovi in avtobusi le z največjo težavo in zelo počasi vozijo. Avtobus, ki vozi med Banjaluko in Teslićem, je običajno nekje v snegu. Če ne bo nehalo snežiti, bodo morali avtobusni promet sploh ustaviti.

Sneg je zapadel tudi v okolici Zmijanja, Mrkonjičgrada, Ključa, Glavoča, Bosanske Petrovca in Drvara. Vse bosanske reke so močno narasle, zgodnja zima je prignala v vasi volkove, ki napadajo živino po pašnikih in celo v stajah. Pri Rekaivici in Han Kolu so volkovi napadli čredo ovac in odnesli štiri ovce. Posebno so se ustrašili zgodnje zime prebivalci pasivnih krajev, ki nimajo ne kuriva, ne živeža.

Tudi iz Splita poročajo, da je postalo v Primorju naenkrat zelo hladno. Planine v ozadju naše morske obale je pobelil sneg, ki je zapadel zlasti v okolici Kupresa, Livna in Bugojne. V nekaterih krajih je zametel ceste in pota. Avtobusni promet med Livnom in Sinjem so morali začasno ustaviti. Tudi v Livnu je zapadlo mnogo snega.

O zgodnji zimi poročajo tudi iz Avstrije in Nemčije. Na Gornjem Štajerskem je pokril planine debel sneg. Rax in Schneeberg sta zasnežena daleč v doline. Na nekaterih krajih je zapadlo 30 cm snega. Na Gornjem Štajerskem imajo 15 cm debele snežno odejo. Tudi v mnogih krajih Nemčije je že pritislila zima. Celo v Monakovem je včeraj že snežilo. Na Zugspitze je zapadlo mnogo snega in temperatura je padla na 10 stopinj pod ničlo.

Šahovski turnir na Bledu

XXIV. kolo — Partiji dr. Vidmar-Niemcevič in dr. Astaloš-Pirc remis

Bled, 24. septembra. Včeraj so na Bledu končali XXIII. kolo, čegar rezultati so bili nastopni: Maroczy in Spielmann sta remizirala, prav tako tudi Flohr in Stoltz. Pirc in dr. Tartakower, Kashdan in dr. Aljechin. Niemcevič je porazil dr. Astaloša. Colle je izgubil proti dr. Vidmarju, dočim je bila partija Bogoljubov prekinjena v dobljeni poziciji za Bogoljubova.

Danes se je na Bledu pričelo XXIV. kolo. Igrajo Spielmann-Colle, dr. Vidmar-Niemcevič, dr. Astaloš-Pirc, dr. Tartakower-Flohr, Stoltz-Bogoljubov, Kostić-Kashdan in dr. Aljechin-Maroczy.

Spielmann je proti Colleju otvoril s kraljevim kmetom. Colle se je branil z Aljehinovo obrambo. Otvoritev sta igrala zelo nenavadno, Colle ima blokirano pozicijo in bo najbrže izgubil.

Dr. Vidmar je proti Niemceviču otvoril z damskim gambitom. Niemcevič se je branil s svojo varijanto indske igre. Otvoritev sta igrala zelo korektno in se je partija končala po 27. potezah remis.

Dr. Astaloš je proti Pircu otvoril s kraljevim kmetom, Pirc se je branil s sicilijanko. V izenačeni poziciji sta se mojstra zedinila za remis po 16. potezi.

Dr. Tartakower je proti Flohru otvoril s kraljevim kmetom, Flohr se je branil s Caro Kanovo obrambo. Tartakower mu je ponudil remis, kar pa je Flohr odklonil. Opoldne je bil dr. Tartakower v boljši poziciji.

Stoltz je proti Bogoljubovu otvoril z damskim gambitom, Bogoljubov se je branil ortodoksno in je stal opoldne nekoliko boljše.

Kostić je proti Kashdanu otvoril s kraljevim kmetom, Amerikan se je poslužil Petrove obrambe. Igra se je približala končnici, v kateri je Kashdan nekoliko na boljšem.

Dr. Aljechin je proti Maroczyju otvoril z damskim gambitom, Maroczy se je branil ortodoksno. Partija je bila opoldne precej izenačena.

Možnost demisije dr. Curtiusa?

Dr. Curtius se čuti prizadetega zaradi spletk koaliranih strank
Stališče dr. Brininga še neznano

Berlin, 24. septembra. Državni kancelar dr. Curtius je včeraj odpotoval iz Ženeve ter bo dospel danes v Berlin. Takoj po svojem povratku bo poročal državnemu kancelarju o ženevskih pogajanjih. Ta razgovor bo bržkone tudi porabil, da ustvari jasnost v svojem položaju. Dr. Curtius je že nedvoumno namignil, da odpor njegove stranke proti njegovemu nadaljnjemu obistanku v vladi ne bo vplival na njegove sklepe, vendar pa je tudi znano, da se ni čutil v času svojega bivanja v Ženevi zadostno branjenega od drugih političnih činiteljev, ki stoje za vlado, zlasti pa ne od centra, čigar glavno glasilo »Germania« je zavzelo precej odkrito stališče proti njemu. V političnih krogih torej ne smatrajo

za izključeno, da bi dr. Curtius po razgovoru z Briningom in še pred posetom francoskih državnikov demisioniral, vendar pa bi v tem primeru ostal še nadalje na svojem mestu, dokler ne bi bilo rešeno vprašanje novega zunanega ministra. Ta domneva pa je sicer nekoliko prezgodnja, ker še ni popolnoma znano stališče državnega kancelarja. Gotovo je, da ni dr. Brüning v zvezi z izpadi »Germanie« proti dr. Curtiusu in da ni imel razgovor med njim in voditeljem ljudske stranke Dingeldeyem o položaju dr. Curtiusa nobenega uspeha.

SOKOLI DOPISUJTE SAMO NA SOKOLSKEM PISEMSKEM PAPIRJI

Žrtve uradništva v interesu splošnosti

Beograjski list o znižanju draginskih doklad državnim nameščencem — Gre le začasne žrtve

Beograd, 24. septembra. Povodoma znižanja osebnih draginskih doklad državnim nameščencem piše »Vreme«:

»Pogajanja med Parizom in Washingtonom o načinu, kako naj se naši državi nadoknadi izguba, nastala vsled tega, ker so vse zainteresirane države, razen naše, sprejele Hooverov predlog o enoletnem moratoriju za reparacije in vojne dolgove, so še v teku. Naša vlada pa ne čaka na izid teh pogajanj, marveč je odločno, kakor je že znano, podvzela mere za kritje primanjulja, ki grozi v državnem proračunu. Pred vsem je vlada dosegla prihranke v višini več sto milijonov dinarjev. Tudi znižanje uradniških prejemkov, ki stopi v veljavo s 1. oktobrom in je relativno nezna-

no, če se upošteva znižanje pri posameznikih, služi temu cilju. Vsi ti prihranki so usmerjeni na to, da se za vsako ceno ohrani proračunsko ravnovesje, ki je najglavnejši pogoj za stabilnost nacionalne valute in narodnega gospodarstva. Stabilnost narodne valute je prvotna vrednost za vse one, ki delajo in dobivajo določene prejemke, torej zlasti tudi za uradnike. Zaradi tega ni dvoma, da bodo državni uradniki pravilno pojmovali pomen te relativno male in začasne žrtve, ki jo zahteva sedanj položaj. Nikdar ne škodi pokazati tudi več previdnosti, nego je potrebno, da se doseže maksimum sigurnosti in največja mogoča zaščita pred vsemi eventualnostmi.

Podaljšanje nemškega moratorija

Po Hooverovem mnenju je podaljšanje moratorija neizogibno

Newyork, 24. septembra. Washingtonski dopisnik lista »Newyork Times« poroča, da mora po Hooverovemu mnenju sedaj Nemčija sama storiti primerne korake, da doseže podaljšanje moratorija za reparacijska plačila. Nemčija se lahko pri tem poslužijo določb Youngovega načrta. Po poročilu, ki ga je podal po svojem študijskem potovanju po Evropi finančni minister Mellon, je Hoover mnenja, da je podaljšanje

moratorija neizogibno. O tem vprašanju se bo govorilo tudi ob priliki poseta francoskega ministrskega predsednika pri Hooveru. Če bo ameriški kongres na svojem decembrskem zasedanju odobril Hooverov enoletni moratorij, potem se bodo Francija in Zedinjene države sporazumele o nadaljnjih korakih, na vsak način pa ima Nemčija odprto pot, da doseže nadaljno odgoditev reparacijskih plačil.

kojšnjo uvedbo preiskave o finančnem in gospodarskem položaju Madžadske. Odbor zahteva pooblastila, da more to preiskavo takoj pričeti.

Italijanski komunisti

Milan, 24. septembra. Pred izrednim tribunalom se je pričela včeraj razprava proti 70 komunistom, ki so obtoženi zaradi propagande proti fašističnemu režimu v provinci Emiliji, zlasti pa v Bologni.

Angleški finančni zakon

London, 24. septembra. Spodnja zbornica je po dolgotrajni razpravi snoči z 297 proti 238 glasovom sprejela novi finančni zakon.

Finančna preiskava DN na Madžarskem

Ženeva, 24. septembra. Finančni odbor Društva narodov je izročil svetu Društva narodov spomenico, v kateri predlaga ta-

